

Butlletí de l'Estat Català

GUIMERÀ HA MORT!

El nostre poeta nacional, qui encarnà l'ànima del nostre poble immortalitzant els seus sentiments davant del món i enaltint el seu verb milenari, ha entrat dins l'etern repós.

N'Angel Guimerà, altíssim poeta, tràgic fecond i dramaturg eminent, fou ans que tot i per sobre de tot un català íntegre, un patriota exemplar.

Visqué per Catalunya, enaltint-la, servint-la i lluitant per ella. En la seva immensa amor hi batejava un fons d'humanitat tan pregona que universalitzà els nostres sentiments i les nostres cobejances.

D'esquena sempre al poble tirà, el nostre poeta rebutjà honors i convivències, ádhuc fins després de la mort i el món enter li ret tribut per la seva obra. Per a ésser gran i esdevenir sublim, no li calgué mai doblegar la esquena.

A l'hora del suprem adeu, els seus amics oïren que sos llavis barbotejaven la paraula odi, i un d'ells li digué odi, odi, però per qui? i el poeta morent, el patriota que obirava ja la seva sepultura dins la terra esclava mormolá amb el proster bleix: a Espanya.

Recordem l'exemple de la vida i de la mort del gran Guimerà separatistes catalans i anem fent via procurant apropar el jorn que les cendres del nostre poeta nacional descansin en terra lliure. Vetllem-la la seva sepultura però amb les armes als dits.

Per la llibertat del nostre poble

Repasant l'història moderna i endinzant-nos principalment en l'estudi de la gestació i solució dels problemes de llibertat nacional haguts en el món durant el segle actual i la centúria anterior trobarem un sol exemple en el qual el problema de llibertat absoluta o relativa d'un poble s'hagi resolt harmònicament sense prèvia revolta, alçament o apel·lació a la força immediata o mediata. Aquest exemple únic, que com a sola excepció encara confirma la regla, és la separació amb independència completa bilateral de Suècia i Noruega.

Tots els altres problemes de llibertat han produït abans de la seva solució un conflicte sangniant més o menys intens i durador entre el poble o entitat política domenyadora i el poble qui freturava la seva llibertat. I un altre fet també colpidor és que el desenrotllament vital d'un poble ha precedit ja a l'acte material de la alliberació, però, no s'ha donat ni un sol cas que el poble políticament esclavitzat esperés ha haver assolit la seva plenitud cultural i econòmica per a fer l'esforç suprem alliberador sinó que l'alliberació ha sigut el mitjà més decisiu per a apressar tal assoliment.

Aquests estudis aplicats al desenrotllament del nostre problema de llibertat i a l'esdevenir dinàmic del nostre poble dintre del dinamisme general de tots els pobles alliberats ens indueixen a demanar als diferents nuclis que pretenen dirigir els sentiments, la voluntat i l'acció del nostre poble, que modifiquin com cal les línies directrius del nostre moviment alliberador car si bé és admirable l'obra de renaixement cultural iniciada i desenrotllada pels nuclis dits regionalistes i nacionalistes i és intensa i fructífera l'acció política i patriòtica d'aquests i altres nuclis populars, és innegable que havem intensificat els sentiments i enfortit la voluntat sense preocupar-nos de la utilització material de la força amb ells i ella adquirida per a encalçar virilment la nostra cobejada llibertat.

Els estudis històrics ens ensenyen que si no procurem organitzar l'acció alliberadora arribarà un moment en el qual forçosament la manca de llibertat i de sobirania no permetrà l'ulterior desenrotllament cultural i econòmic, relaxant sentiments i voluntat davant la inutilitat del propi sentir i voler.

Cal que paralel·lament a l'esforç cultural, polític i patriòtic, procurem dirigir la voluntat i ensinestrar les forces del nostre poble cap a la consecució de la nostra llibertat.

En una paraula, cal que multipliquem els intel·lectuals en tots els rams de les ciències i les lletres, però, que multipliquem i agrupem també els soldats del nostre poble.

Aquesta tasca és tan important o més que la altra, i sense preocupar-nos del soldat del nostre ideal aquest serà sempre una utopia inassolible; mai el veurem convertit en una realitat.

ESTAT CATALÀ, rendint tribut d'admiració als nacionalistes que posen voluntat, acció, fe i sacrifici en preparar i assolir l'alliberació espiritual del nostre poble, vol curar preferentment —ja que fou fins avui tasca oblidada— de l'organització i rendiment de les voluntats i forces que han de dur-nos l'alliberació material que permetrà el futur desenrotllament del nostre poble i la seva acció cooperadora a l'avenç constant de l'humanitat.

I no són solament els estudis històrics, els exemples colpidors dels últims llustres, la nostra voluntat d'homes d'acció els que ens indueixen a proclamar aquesta necessitat d'organització de les nostres forces per a reclamar d'una fàiso contundent la nostra llibertat nacional sinó que les veus de fora i les realitats del moment ens diuen que sens una «prèvia acció militar nostra» seran endebedades tots els esforços que fem per a fer-nos oïr i escoltar més enllà de les fronteres i per a encalçar una solució amical i encoratjadora dels últims organismes creats per a vetllar per la llibertat, la pau i el progrés de les nacions.

Que meditin bé ço que acabem d'escriure els nacionalistes que volen de bo de bo la llibertat del nostre poble i que sense deixar les dèries llurs i fornint més i mes sa actuació en el camp per ells escollit, vulguin cooperar amb nosaltres a crear, preparar, organitzar i enfortir una potència militar dins el nostre poble, car tard o de hora es farà necessària la seva actuació per a convertir en realitat tangible i fructífera ço que avui és esperança i voluntat de la majoria del poble català.

FRANCESC MACIÀ

EL SENY és la virtut dels pobles lliures que volen conservar llurs llibertats.

En Francesc Macià

El nostre capdill treballa sense repós organitzant l'alliberació de Catalunya, portant la suprema direcció de la nostra actuació global. Ha encalçat interessar en el nostre problema polític de tots els pobles i fa una acurada campanya a l'entorn de la Societat de les Nacions que junt amb la que fan elements afins donarà resultats més o menys importants en properes reunions plenàries.

En Macià, no cal dir-ho, ferm en la seva ideologia i en el seu íntim convenciment que la llibertat nostra tradueix l'havem de guanyar imposant-la a propis i estranys i en un ambient de ample democràcia, està en tots els detalls de la organització i utilització de les nostres forces i no perdona mitjà ni sacrifici per tal d'obtenir el màxim rendiment i eficàcia dels esforços del poble català.

Te avui com sempre una fe cega en la vitalitat del poble català i en la força ideal i material de la seva joventut i palpa ja en els moments de freda decisió la victòria que coronarà els nostres sacrificis.

Cal dir que tots els catalans d'Amèrica el veneren com a apòstol i capdill del moviment alliberador i que el seu pensament i la seva actuació adquireixen cada dia més relleu car els fets esdevinguts i els que vivim provenen la seva previsió i clarividència i la veritat del camí seguit fins ara pel nostre futur alliberador.

Els Catalans d'Amèrica tenen raó

Els catalans sud americans han adreçat a les forces capdals del moviment nacionalista una raonada exposició demanant la formació real i decisiva d'un front únic contra l'Estat espanyol per tal d'encalçar la nostra llibertat.

Estat Català ha laborat i labora encara pel front únic davant de l'enemic comú i no perdonarà esforços per arribar a una avinença ádhuc fins a una vera fusió amb tots aquells elements que decididament i segura vulguin lluitar contra l'estat opressor renegant per ara i sempre de tota col·laboració directa o indirecta, oficial o privada amb l'Estat espanyol.

Creiem una vegada més que els catalans de Amèrica tenen la visió justa de la nostra actuació i que, com sempre, es fan en aquesta avinença dignes catalans i homes sencers davant del món, enaltint la nostra raça.

El tancament de l'Associació Protectora de la Ensenya Catalana és una prova de la capacitat dels militars espanyols. Qualsevol es pensaria que l'ordre de clausurar-la és deguda a una extralimitació de la seva missió cultural en el terreny avui vedat de la política, però no hi ha res d'això. Els fets ens demostren que vuit mesos després de governar manu militari amb totes les lleis suspeses i abolides totes les garanties amb tots els mitjans legals i ilegals humans i inhumans disponibles, l'exèrcit governador de Girona, tot un general de l'exèrcit espanyol, el senyor Carsi, «ignorava» l'existència de la Protectora, entitat que ha estat actuant a la llum del sol dins la seva esfera, que compta amb més de 30 Comissions Delegades arreu de la terra avui sollada pel tirànic general espanyol amb tota llei de befes, escarnis i disbarats, delegades que no han deixat ni un sol moment de complir el comès llur sense amagar-se.

La casualitat volgué que la policia per un dels molts motius que avui s'estilen entre els opressors, fes un registre al «Casino Menestral de Figueres» i que allí descobris una habitació destinada a la Delegada de la Protectora. Trobaren rebuts i actes i tot seguit feren un registre a les caeses del president i el secretari de la Comissió i al descobrir la llur actuació cultural catalana en donaren coneixement al general burro que caigué de l'idem a l'adonar-se per primera volta de l'existència d'un entitat que compta 15.000 socis individuals i més de 200 de col·lectius i fa trenta anys que ve actuant intensesment.

Al general li mancà temps de comunicar al seu col·lega en gran ofici i saviesa, senyor Lössada la important troballa, pregant-li que registrés i segellés les seves oficines.

Hen's ací per què els militars espanyols no els militars espanyols no havien clausurat abans la Protectora. No fou perquè respectessin la seva actuació purament cultural, malgrat dir «urbi et orbi» que ells no es ficaven en l'acció privada per la conservació, conreu i expansió de la llengua Catalana, no, fou senzillament perquè savis com són en totes les coses, després de 200 anys d'ocupació i 8 mesos de tenir el comandament absolut sense cap mena de limitació humana i divina ignoraven encara l'existència de la nostra Associació Protectora de l'Ensenya Catalana.

Ens juguem un litre d'aiguardent de la forta amb en Percalina que malgrat fer ja tants anys que s'ubriaga dia si i l'altre també i ésser de Xereç, la terra dels vins saturats, encara ignora el que beu la majoria de vegades.

LA GOSADIA és la virtut dels pobles esclaus que volen conquerir-la.

La nostra organització

Preguem una vegada més als inscrits a l'ESTAT CATALA i als simpatitzants per la nostra obra d'alliberament contra l'Estat espanyol que no reconeguim com a delegats i adherents nostres no més que als que vagin proveïts del nostre carnet numerat i amb la firma del president del Directori i Diputat per Catalunya En Francesc Macià.

Preguem també a tots que dintre la més ferma disciplina d'ideal propaguin la nostra actuació, procurant enfortir la nostra organització amb noves voluntats, vigilant, però, tot ço que calgui per tal de no caure en mans d'enemics i traïdors que deuen restar al marge i ignorants de la nostra organització i de la nostra força.

El perfecte simpatitzant amb l'ESTAT CATALA treballa calladament, no parla inútilment ni es vanta mai de l'obra feta i procura passar als ulls dels indiferents per un perfecte ésser inofensiu i innocent.

Malfieu-vos sempre dels que davant del públic parlen massa, o són espies o mals soldats.

Callar i treballar aquest és el nostre mot de ordre.

Preguem als nostres amics i adherits que procurin fer arribar a la Secció de Propaganda de l'Estat Català totes les noves i dades que tinguin referents a vexacions, atemptats a la llibertat, als costums i a la nostra llengua comesos per les autoritats d'ocupació civils o militars així com el nom de les entitats clausurades, motius perquè foren tancades, importància dels socis i a més els noms i cognoms, domicili i professió dels que sien empresonats amb les acusacions que hom els faci i mancaments als drets de quistes que tinguin lloc.

Aquestes dades serveixen per a fonamentar les nostres queixes i actuació internacional i poden predisposar en nostre favor tots els esperits lliberals del món enter.

A més nosaltres procurarem assabentar als amics de tots els empresonats per tal de què es facin cabal de com som perseguïts, malgrat haver dit en Primo que sota el seu govern es gaudia de llibertat completa a tota la península ibèrica.

Diàleg d'actualitat

— D. Esteve Xirinacs?
— Servidor de vostè.
— Molt senyor meu.
— Vostè dirà.
— Ja veurà, Jo soc comissionat de l'Estat Català i...

— Que diu ara! (El senyor Esteve es torna groc i mirant esverat per totes bandes, prossegueix) — Ja veurà. Les mates tenen ulls i les parets orelles. Així és que més val que ens anem a la rebotiga. Segueixim. — Tu, Sebastià, si algú em demana ja em cridaràs. (Entrem al menjador i el tanca hermèticament.) — Ara ja pot explicar...

— Doncs, com li he dit abans, jo vinc comissionat pel Comitè d'Estat Català sabent que vostè és dels nostres, a sol·licitar la seva valua cooperació per a portar a cap com més aviat millor un moviment de força la qual finalitat com pot ja suposar és trencar d'una vegada les cadenes que de tants segles oprimeixen la nostra Catalunya...

— Molt bé. Tot això em plau moltíssim. Però, quin pla porten? Quins són els principals caps? Qui dirigeix el moviment? Quan serà el cop?

— El pla s'està elaborant amb la lentitud que exigeix un moviment tan complex. Els homes l'elaboren són d'una solvència moral que no resté que desitjar. Els que l'han de posar en pràctica són gent entusiasta i abnegada i llurs dirigents homes de gran fe i capacitats tècnica. El cop serà quan estigui tot ben preparat i tinguem l'ajuda de tots els bons patricis com vostè. Per això li hem pensat i l'hem vingut a trobar, encara que vostè és subscrit a «La Vanguardia» i els seus fills no van a cap Escola Catalana i té el rètol de l'establiment en espanyol.

— Els que ens hen de guanyar la vida vivint de voluntats cal que prenguem totes les precaucions per a despistar al públic i a les autoritats. Oi més, tot això són nyinyeries! Jo soc nacionalista i dels fermes i han fet bé de comptar amb mi, però, no apuntin cap nom que podrien comprometre'm. Vinguin a cobrar cinc pessetes cada trimestre. I a veure si qualsevol dia al llevar-me m'assabento pel diari que ja hem guanyat...

— Passi-ho-bé senyor Esteve. Amb pocs homes despresos com vostè el cop és assegurat.

Un èxit d'en La Campa

Quan vingueren els reis d'Itàlia el batlle militar de Barcelona pregà als barcelonins que endomassessin balcons i façanes. No creient prou eficaços ni el ban de les parets ni la còpia obligada dels diaris, es lliurà a una veritable propaganda americana, fent aparèixer repetides voltes a les sessions de tots els cinemes barcelonins el preg susdit.

Per fer-se cabal de l'èxit assolit per en la Campa — i tan com la camp amb la carn, l'exposició i la Diagonal — és prou constatar que hi havien més domassos al Portal de l'Angel el dia de la processó de Corpus que en tot Barcelona i pobles agregats durant l'estada dels protectors d'en Mussolini.

I no parlem dels del viatge del rei qnrquè hi hagué més petards que percalines.

En el darrer decret d'amnistia hi van compresos tots els polítics que portaren l'estat espanyol a la fallida, tots els militars que portaren l'exèrcit a la fugida i desfeta d'Annual i queden sense efecte tots els expedients per «distracció» de fons i robatoris incoats a oficials de l'exèrcit d'Àfrica, entre altres l'instruït pel general Bazan a Melilla i el dels milions de Ceuta.

Queden fora de l'amnistia únicament els nostres amics acusats de delictes contra la integritat de la pàtria. Els nostres Macià, Massó i Llorens, Coromina, Bordes de la Cuesta i altres.

No cal dir que nosaltres estem joiosos de què en Primo sàpiga distingir i no ens inclogui entre la patuleia vergonyant i deshonorosa que ens tiranitzava.

La nostra oficina a París

Com tots els pobles que han lluitat per la seva llibertat tenim muntada a París una oficina sota les ordres d'En Francesc Macià que cura de internacionalitzar el nostre problema fent-ne la propaganda avinent i recollint totes les iniciatives i esforços dels catalans esparços arreu del món i organitzant les nostres forces per a quan soni l'hora de l'històric ¡Via fora lladres!

Aquesta oficina central que està amb relació amb tots els governs dels pobles lliures té ja una quantitat de treball formidable feta pel què cridem l'atenció dels patriotes catalans per tal que procurin ajudar les fortes despeses que el seu manteniment reporta.

Tenim ja sub-oficines i delegacions secretes en en mantes ciutats franceses on comptem amb forces i simpatitzants però ens perdonareu que no entrem en detalls que no res guanyariem divulgant-los; sols volem fer-vos comprendre que el separatisme mort ja tantes vegades per en Primo gaudeix d'immillorable salut i va adquirint noves forces quotidianament.

EL REY DE ESPAÑA TIENE PALABRA EXEMPLE: FA 20 ANYS QUE PROMETE PUBLICAMENT I SOLEMNE APRENDRE EL CATALA I ENCARA NO EL SAP NI EL DEIXA PARLAR ALS QUE EL SABEN

Els esdeveniments

No us fieu de l'aigua que dorm, diu la dita popular i nosaltres us diem, amics, que enc que la situació actual sigui aparentment estàtica i segons els comunicats oficials i oficinosos sigui la Espanya una terra en plena prosperitat i tranquil·litat, no us fieu de les aparences enganyadores i penseu que en les pregoneses es congria la tempesta que agitarà les aigües corrompudes i una deu nova fecundarà la nostra terra amb la més esplendorosa llibertat. Es hora d'obrar amb fermesa i esperança, que l'hora de l'expiació sonarà quan menys ens ho creurem i, aleshores es veurà el fruit de la nostra fe i del nostre treball i seran saldats els comptes de tots els enemics superbiosos i els traïdors envanits que hauran de pagar vulgues no vulgues i amb els interessos corresponents, totes les malifetes que ara es pensen realitzar impunement!

Pensem, amics, que dintre la caixa on ens ha enterrat ja varies vegades el dictador de l'hora militar, forjem les eines que tremaran cadenes i faran justícia plena i severa, justícia catalana de cara a l'esdevenidot de llibertat reconquerida.

La nostra ofrena

Els il·lustres fills de la borderia D. Alfons Sala i el baró de Viver han estat agraciats pel rei d'Itàlia amb el cordó de Sant Dimes, el bon lladre.

Nosaltres, més modestes, en nom de l'Estat Catala, els prometem solemnement que a la primera ocasió que s'ens presenti els imposarem la «soga de Sant Farriol» que estem segurs que pagaran amb joia tots els catalans honrats.

Catalans renegats

La diada de Corpus, quan la processó s'escolava pel carrer Ferran poguérem observar que en passar la bandera dels gremis que ostentava la gloriosa ensenya catalana, tothom aplaudia amb entusiasme. Diem tothom i rectificuem. Hi hagueren dues excepcions: la bomboneria i pastisseria dels senyors Pagès i Rocafort i la barreteria Lod. Aquests subjectes ni aplaudiren ni es descobriren quan passaren les nostres banderes, però en canvi ho feren a rabiari al passar l'ensenya espanyola i les autoritats de l'exèrcit de ocupació. Separatistes, res de trencar-los-hi els vidres als susdits establiments, però si que us recomanem que ningú de vosaltres hi vagi a comprar. Ja que no es consideren catalans que els mantinguin els espanyols.

Al Marroc ataquen

En Primo de Rivera després d'indultar al general Berenguer, el què davant dels moros no se atreví a exposar la pell per lliurar als pobres soldats tancats a Mont Arruit, fills de mares espanyoles i catalanes, i d'ascendir al general Navarro que llinrà els seus soldats a la furia de la venjança mora per tal de salvar la seva pell i els seus galons, enviarà ara noves tropes, joves innocents a morir a mans de la justícia mora, manats per generals i quefes tan brètols, tan criminals i tan covards com els de la desfeta de Annual que es venen els queviures dels soldats, trafiquen en tota llei d'armes i material, porten els soldats a la mort amb llur orgull i ignorància i amb llur covardia malmenen l'honor que perjurs prometeren servir i enaltir.

Nosaltres volem fer-nos dignes de Catalunya com els moros es fan dignes del país llur i no pararem fins que la nostra sang ens dongui fortitud i coratge per fer del nostre Pirineu, del nostre Mootserrà i de la nostra terra tota un nou Annual de les tropes espanyoles que aquí com allí personifiquen la tirania, l'ignorància i l'opressió contra la llibertat, la cultura i la dignitat del nostre poble.

VISCA EL TRIOMF DEL RIFF

Acepta la llibertat si te la donen, però, si l'has de demanar, val més que no perdis temps i te la prenguis.

Tots són espanyols

Us recordeu del fill d'en Montero Rios, del gendre d'en Montero Rios, del cosí d'en Montero Rios i del didot del nen d'en Montero Rios tots xumant de les ubèrrimes mamelles de l'estat per obra i gràcia d'ésser fills, gendres, cunyats, nebots, cosins i didots de llur pare, sogre, cunyat, oncle, cosí o avi de la criatura?

Us recordeu dels manifestos d'en Primo de Rivera, qui deia que volia acabar amb tot això per a regenerar l'estat espanyol?

Doncs, llegiu. El fill d'en Primo de Rivera acaba de fer els examens d'advocat. Te el títol encara moll i copsa com per art de bruixeria el càrrec de conceller-advocat del cos de telègrafs, telèfons, posta, etc. espanyols —és a dir que no funcionen gaire bé... gens. També per art de bruixeria —no som prou agosarats per pensar que el seu pare el general Primo de Rivera el regenerador de l'estat espanyol pugui intervenir-hi— resulta que si als altres advocats-concellers se'ls assigna un sou d'entrada de 12.000 anyals, aquest en cobrarà desseguida 25.000 pessetes anyals amb aquella salut i alegria i no sabem també si amb aquella barra, fresca i poca vergonya de l'il·lustre espanyol autor dels seus dies venturosos.

L'obra dels traïdors

En Sala de Terrassa i en Viver ajudats pel comte de Figols, el marquès de Cabanes, el Conde "El Siglo" i uns quants infelços més de aquells que parodien la frase d'afàrtem i diguem... espanyol, després d'esvalotar el Palau de la Generalitat fent enrogir les ombres d'en Pau Claris, d'en Tamarit i tants d'altres que dins els seus murs juraren alliberar Catalunya o morir en la lluita contra els mateixos tirans d'avui i esbombar a tot drap els propòsits llurs d'economies, recta administració, cultura i honrada política, ens han presentat uns pressupostos amb 2.000.000 més de pessetes de despeses que la nostra Mancomunitat i per això han suprimit quasi tot el pressupost de cultura per innecessari augmentant el de camins i carreteres. Res, que han demostrat tenir l'alçària de veritables carreters, amb perdó sigui dit de l'honorable gremi català de la tralla.

Fa temps que remenen la cua per a obtenir quatre delegacions incolorés i inodores, però nosaltres estem convençuts que la remenaran molt i no n'obtidran ni una car als espanyols amb afalacs i ajupint l'esquena no sels arrenca res. S'ha de fer sistema Riff. «Duro i a la cabeza com diuen ells.

Els Catalans d'Amèrica

Cal que tots els separatistes estimin en el què val la coratjosa i companyorivola actitud dels catalans d'Amèrica, rivalitzant llurs centres col·lectius i llurs individus en l'obra meritòria i eficaç de propagar els nostres anhels separatistes i la nostra voluntat activa d'encaçar la llibertat cobejada el més ràpidament possible siguin quins siguin els mitjans que calgui emprar.

Oi més, els catalans d'Amèrica ajuden a cobrir les despeses de l'Oficina Central Separatista de París que actua sota la direcció immediata del nostre capdill i apòstol En Francesc Macià, i, ultra cooperar a totes les gestions i accions que el Directori de l'ESTAT CATALA els encomana, estan organitzant també gent i elements que vindran al nostre costat el dia que diguem PROU!

Els catalans d'Amèrica que han donat generals, estadistes, músics i poetes als joves pobles d'Amèrica en l'hora suprema de conquerir llur llibertat emancipant-se del jou espanyol que nosaltres encara patim i que regaren amb sang abundosa de lluitadors i màrtirs la terra generosa que els acullí, vindran nombrosos i decidits a lluitar al costat nostre i donar-nos fortitud i coratge per a arrebastar per a sempre més la llibertat de mans dels èterns botxins del nostre poble.

Esteu convençuts, lluitadors i adherits del ESTAT CATALA, que els catalans d'Amèrica col·laboren amb vosaltres donant-nos tot el què tenen i que els veurem sempre a l'avantguarda en la preparació i en la lluita decisiva.

L'exemple al Marroc

L'exemple ens ve del nord de l'Àfrica. Aquells rifenys que els cabilenys del planell central espanyol ens presenten com a gent indisciplinada i bàrbara ens estan donant lliçons de dignitat, de coratge i de com s'ha de tractar tirans i traïdors.

En "Tintines" vinga donar el problema africà per resolt i volguer anar a fer-los una visita mig a tall d'amic, mig a tall de capità Manaya, tot enmirallant-los amb els benefets de la civilització espanyola —negocis bruts, pillatges, brutalitats, violacions, arcaboteries, etc.— però ells fermes amb les armes als dits defensant llur independència i atacant periòdicament d'una faiso tan eficaç que els plors de mares i esposes ja se sent en el més petit llogaret espanyol i el què és més dolorós, per covards i poc decidits, en molts de catalans.

Aquí el faixí d'en Primo no sols feu perdre la vergonya a manta aristòcrata marquesa moderna catalana sinó que eullernà la nostra plutocràcia i la nostra burgesia. Com deu enriuresé'n encara.

El rei d'Espanya i la Vall d'Aran

Quan el rei d'Espanya i botxí nostre vingué darrerament a Barcelona algú li indicà que els aranesos estaven molt descontents — com els moros i nosaltres i els bases i els gallecs — de l'administració espanyola, i que es sentien més francesos que hidalgos, aconciant-li que aprofités la reunió d'alcaldes de R. O. dictatorial per a procurar apaibagar-los i contentar-los. El rei amb son talent natural, —tan alabat per l'embaixador nord americà, el propulsor de la S. E. I. T. E.— procurà parlar amb els aranesos i llur delegat governatiu i, amb to imperiós i sec de comanament, li ordenà que mensualment li donés compte dels metres de carretera que s'hi feien, per demostrar l'interès que es prenien per aquella vall també separatista.

En Sala de Terrassa que hi fou present, aprofità les paraules del rei per a fer en el seu darrer discurs inaugural de la passada assemblea de la Mancomunitat, un elogi del rei qui tant s'interessava per les coses d'Espanya. I aquí fou la gran planxa que la censura no deixà publicar. El diputat per la Vall d'Aran s'aixecà irat i digué que ells no tenien que agrair res al rei car no podia el delegat governatiu enviar-li els metres de carretera fets perquè a la Vall d'Aran no se n'hi feia cap de carretera nova i que en tenien una que a l'estiu era impracticable i que a l'hivern les neus la tancaven, tenint que continuar anant a França com sempre. En Sala, roig com un perdigot, replicà que el rei era el rei i que estava per damunt de tots i que calia alabar les seves paraules, però el diputat aranes sense immutar-se li digué que per damunt d'ell i del rei d'Espanya hi havia la veritat i que aquesta era que no's feia cap carretera a la Vall d'Aran i que el rei havia demostrat la seva ignorància al exigir els metres construïts d'una carretera que ningú havia ordenat començar i en Sala no estar assabentat del cas per a evitar posar en evidència el rei tot hi volguent-lo adular,

A nosaltres la feta del rei no ens ve de nou, perquè ja sabiem d'abans de néixer que és un rei en un tot digne dels espanyols.

L'ideal i la llibertat són dues belles utopies que sols acompanyades de la força es converteixen en realitat.

Important

En el moment de lluita assolit cal que tots els nostres amics emprin tots els esforços llurs en intensificar i eixamplar la nostra actuació contra l'estat espanyol. Es per això que no solament recomanem que s'abstinguin de tota tasca pertorbadora d'altres sectors nacionalistes cosa que ja sabem que no te lloc entre els nostres, sinó que mirin de col·laborar amb ells en tot quan pugui augmentar les nostres forces i afèblir les del contrari.

Aquest és l'esperit que mou als dirigents de tots els sectors catalans que lluiten per alliberar-se de l'estat espanyol.

Entre nosaltres val més la força de la persuasió que la persuasió per la força; enfront del enemic deixa la persuasió i acut a la força.

L'estat i l'exèrcit espanyol

Arran de la desfeta d'Annual tothom convingué, espanyols i no espanyols, que l'ensorrada de la Comandància de Melilla constituïa en conjunt i en tots els seus detalls la pàgina més vergonyosa de l'exèrcit espanyol sense parió en les altres potències mundials. Ara bé; tres anys després ens trobem que l'estat espanyol ha concedit i l'exèrcit acceptat per aquell, diguem-ne, fet de armes —més caldria anomenar-lo fugida deshonrant i poruga— centenars de recompenses, medalles i ascensos amb més d'una «laureada de San Fernando» i sols s'ha condemnat quatre o cinc infelïços comandants o capitans sense influències. Amb el decret d'amnistia actual aquest pocs castigats queden perdonats i sols resten les condecoracions i ascensos al costat de 12.000 morts, més de 1.000 presoners i la vergonya de l'exèrcit espanyol i del país que ho tolera.

Nosaltres diem: QUE L'ESTAT QUE LES DONA I L'EXERCIT QUE LES ACCEPTE AQUESTES RECOMPENSES I CONDECORACIONS SON UN ESTAT I UN EXERCIT SENSE DIGNITAT I SENSE HONOR.

Edificant

L'estat espanyol te un pressupost de guerra equivalent al què tenia abans de la guerra Alemanya que mantenia 600.000 homes en peu de guerra i material a bastament per a un exèrcit doble i per a la seva acció en les colònies africanes un futral de vegades més grans que el Riff i, malgrat això, ens deia l'altre dia un comandant del «glorioso ejército» que amb la mania de les economies mal enteses no tenien ni un paquet de cotó hidròfil ni consignació per a comprar-ne.

Que vagi dient l'idiota d'en Bermúdez de Castro que els ferits somreien a l'arribar als hospitals! Es possible tanta poca vergonya, tan llaúronic i tanta mansuetud?

NOVES

No expliquem per peces menudes els incidents esdevinguts durant la processó de Corpus perquè ja s'han escampat arreu de Catalunya. Sols remarcarem que els aplaudiments s'els emportà un penó d'una congregació que lluia les quatre barres catalanes i que quan algun grup inconscient intentà aplaudir les autoritats la massa del poble amb siseigs i murmuris ofegà l'intent dels acòlits dels invasors.

La policia agafà mant jovent que aplaudia o protestava dels entusiasmes servils i adhuc intentà endur-se'n un nen i una nena fills del digue advocat català N'Albert Bastardes. La serena, enèrgica i patriòtica actitud d'aquest ex-alcalde popular de la ciutat de Barcelona provocà les iras de la policia forastera que tingué empresonat En Bastardes a la "jefatura" tres dies sense prendre-li declaració.

Avui En Bastardes ja gaudeix novament de llibertat però el seu empresonament és una prova més de l'amor que tenen als catalans els espanyols que ens tiranitzen.

L'ajuntament governatiu de Barcelona està fent bona l'època del més descarat nepotisme regidorese. L'Alvarez de la Campa i els seus lloctinents encarregats del govern permanent del municipi ja han trobat els nius, intermediaris i mitjans de què es valien els regidors venals de passades èpoques, però com que saben que la seva estada a aquella casa serà curta i no hi tornaran mai més, mercadejen sense escrúpols ni consciència a tort i a dret. El negoci de la carn ha acreditat a l'Alvarez de la Campa i companys en el terreny dels negocis colossals a perjudici dels ciutadans. Avui no volem donar dades corneretes que posseïm a bastament, sols volem cridar l'atenció sobre la moralitat i honradesa i talent dels ninots de l'oligarquia militar presidits per un etern begut assessorat per un assessor de la talla dels Rossi, Fiiippelli i C.^a del feixisme italià. En Primo i en Martínez Anido deixen fer als ninots perquè ells també van agombolant milions que catalans i espanyols incautes van deixant-los robar del tresor públic que mal profit els faci.

El viatge del capità general espanyol i del traïdor Alfons Sala a Berga fou un èxit espantant segons «La Vanguardia», el diari que fa més mal a Catalunya i als bons catalans.

Nosaltres però, ben informats, podem assegurar que, malgrat aprofitar per al susdit viatge les populars festes de la Patum, durant tota la estada del botifler terrassenc i del general espanyol la gent romangué dins les seves cases deixant sols pels carrers les dues patums visitants, l'ajuntament governatiu i quatre infelïços que a tot arreu hi ha. Així que partí el tren enduent-se'n la mala herba el veïnat inundà carrers i places i l'animació fou pariona a la dels altres anys.

L'ajuntament feu una important compra de banderes espanyoles i les posà a disposició dels veïns perquè exornessin llurs balcons i finestres però, veient que ningú s'atancava a cercar-ne ni regalades acordaren posar-ne a tots els fanals amb abundor ridícula. Amb tot els en restà un stock molt important sense col·locar pel què avisaren a En Sala per si volia posar-les per la Vall d'Aran quan hi anés en Cametes a veure els metres fets de la carretera que encara no s'ha començat.

L'Abad de Montserrat torna a ésser a Roma, car un dels darrers diumenges de Juny la policia espanyola impedí l'entrada d'una romeria catalana a l'església del monastir i ordenà al Prior que fes desaparèixer escuts i rètols catalans dels altars i cases del monastir menaçant-lo amb una intervenció de les altes autoritats.

Nosaltres sabem que el Sant Pare està un xic cansat de les contínues queixes dels clergues, seglars i religiosos de Catalunya davant l'intromissió intolerable de militars i policies, governadors i ministres en els actes del culte i en les esglésies i couvents. El Sant Pare creu, ultra això, que la religió ha d'emprar la llengua popular dels respectius pobles catòlics.

Aquestes intromissions, incidents i conflictes provocats diàriament amb els clergues, advocats, institucions de la Mancomunitat i amb entitats privades i fins particulars ens encoratgen car són una prova més de què l'esperit de Catalunya dissenteix en absolut de l'ordre actual de coses i que la nostra gent no accepta de bon grat l'espanyolització de les nostres coses.

Fina nostra és donar coratge i ajut als indecisos perquè tots plegats poguem quan menys s'ho pensin donar-los un greu disgust.

A Paris, el dia que a les Olimpíades tocà jugar el partit de fútbol Espanya-Itàlia, es tocaren els himnes dels respectius països al sortir els equips. Al començar la banda la marxa reial espanyola s'inicià pel públic una sorollosa xiulada que encara sent en Cametes tot agafant-se el ceptre i la corona. Es veu que en Llapissera i su botonés (rei i primo) són tan populars aquende com allende els Pirineus.

Els advocats penyorats amb 500 pessetes cada u per haver aprovat l'actitud de llur Junta Directiva oposant-se a les disposicions autoritàries del governador qui passà per sobre lleis i costums i jerarquies donant proves d'ignorància, mal genit i tirania es neguen a fer-les efectives llevat de dos o tres que pels càrrecs que ocupen s'han vist forçats a donar-les.

Oi més la Directiva fent un acte de coratjós patriotisme i de pregona civilitat ha comunicat oficialment al governador en un document que esdevindrà històric: primer, Que al col·legi de advocats manaven ells i que el governador no hi tenia cap classe d'autoritat i, segon, Que ells no volien publicar la llista d'avocats en castellà perquè no hi havia cap llei que els ho manés i els sentiments i voluntat llurs eren oposades a tota covardia, opressió i tirania.

Sembla que en Llossada ha demanat quart i ajuda a en Primo i que aquest vol tòrcer la dignitat i voluntat dels nostres coratjosos advocats: Veurem qui venç a qui.

En Llossada no poguent amagar fusells ni mantenir cases de cites aquí, com feia a Melilla i Ceuta, es dedica a muntar a tort i a dret per veure si pot fer calers per anar tirant.

Suara ha castigat amb 500 pessetes cada u al President i al Secretari del Centre de Dependents per haver-se permès trametre un telegrama de felicitació al primer ministre francès i cap de les esquerres M. Herriot. Això és una prova més de la llibertat que diu que disfrutem en Percalina.

Malgrat les folles persecucions de què la dictadura militar fa objecte als bons patriotes de Catalunya, el foc de l'Ideal en el nostre poble és cada dia més pregon i arrela en totes les classes socials, com n'és un bell exemple i prova ben palesa ço que esdevingué fa pocs dies a l'Espluga de Francolí.

Allí, uns honrats obrers paletes, acabaven de cobrir un edifici que s'ha fet bastir el mestre de aquell poble qui per cert no és pas gens afecte al nacionalisme. Guiats els esmentats paletes pels sentiments patriòtics que abranden sos cors de bons catalans, volgueren com és de consuetud en aitals casos, issar en el lloc més alt i més vistós de l'edifici, la bandesa catalana coronant a més son pal amb una formosa barretina.

Poc els durà el goig d'aquells moments de fruir l'intensa i bella emoció de contemplar com flamejava la bella ensenya de la Pàtria car assabentat el batlle botifler del PUP del bell gest de aquells dignes obrers, manà arriar immediatament la nostra gloriosa bandera i formulà la corresponent denúncia quedant encartats aquells bons patriotes i catalaníssims obrers quins noms sentim desoñèixer per citar-los com a exemple d'ardorosa catalanitat. Coneixem prou en canvi el del batlle governatiu que allí pateixen, el qual tenim en llista.

DELCROZE, Imprimeur : PARIS

CATALA: Fes circular aquest periòdic procurant que no caigui en mans de l'enemic.

R. Est. 1924
V. XXI